

Hörselnedsättning I ARBETSLIVET

Små insatser kan göra stor skillnad

SVENSKA
HÖRSELFÖRBUNDET

HORSEL.FI

Helsingfors, 2020

Utgivare:
Svenska hörsel­förbundet
Georgsgatan 18
00120 Helsingfors
horsel.fi

Samman­ställare: Cecilia Soininen

Form­givning: Alexander Zach

Tryckeri: Print Mill Oy Ab, Lovisa

Utgiven med under­stöd av Stiftelsen Tre Smeder

Stiftelsen Tre Smeder

INLEDNING

Av personer i arbetsför ålder, 16 – 64 år, har uppskattningsvis 12 procent en hörselnedsättning. I åldersgruppen 45–64 år har redan 20 procent en hörselnedsättning. De utgör en stor grupp arbetstagare, och för att underlätta deras situation i arbetslivet, kan det behövas stödåtgärder. Ofta kan små insatser göra stor skillnad.

En arbetstagare med hörselnedsättning kan lätt bli utanför den spontana sociala gemenskapen på arbetsplatsen. Samtal där många människor pratar samtidigt, till exempel under kaffepausen, kan bli svåra att uppfatta.

Att hela tiden vara tvungen att spänna sig för att höra orsaker också trötthet, huvudvärk, stress och gör det svårt att koncentrera sig. Det kan leda till att arbetstagaren med hörselnedsättning undviker att delta i samtal, och blir socialt isolerad.

Därför är det viktigt att personer med hörselnedsättning använder hörhjälpmedel, att arbetskamraterna blir informerade om god kommunikation samt att man värnar om en god ljudmiljö, utan buller, på arbetsplatsen.

God ljudmiljö är bra för alla, inte bara för den som har en hörselnedsättning!

”När det är mycket ljud på jobbet måste jag stänga av mina hörselapparater och vila öronen.”

SAMTAL MED EN PERSON SOM HAR NEDSATT HÖRSEL

- 1 Välj en plats med bra belysning och god akustik. Stäng av bakgrundsljud om möjligt
- 2 Undvik motljus, stå så att den du talar med kan se din mun och avläsa dina läpprörelser
- 3 Tänk på att inte täcka för munnen och vänd dig inte bort
- 4 Fånga uppmärksamheten genom ögonkontakt eller genom lätt beröring
- 5 Tala lugnt och tydligt, undvik att skrika
- 6 Upprepa meningen med andra ord vid behov
- 7 Om flera är med och samtalar, prata turvís
- 8 Rätta vänligt missförstånd
- 9 Upplýs om samtalsämnet plötsligt byter
- 10 Berätta varför folk skrattar. Undvik att säga "Det var inget viktigt"
- 11 Skriv ner viktig information som klockslag och datum

"Ingen skall behöva gå omkring och kämpa ensam med sin dåliga hörsel, det finns hjälp att få!"

EKONOMISKT STÖD FÖR SPECIALARRANGEMANG PÅ ARBETSPLATSEN

Av arbets- och näringsbyrån (TE-byrån) kan man få ekonomiskt stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen, om en arbetstagarare eller en person man skall anställa har en skada eller sjukdom.

Stöd arbetstagararen kan få:

- Nya arbetsredskap eller möbler
- Ändringsarbeten på arbetsplatsen
- Hjälp i arbetet av en annan arbetstagarare

Om arbetstagararen behöver nya arbetsredskap eller möbler, eller det behöver göras ändringsarbeten på arbetsplatsen, kan ersättning på upptill 4000 € fås. Arbetsgivararen skall delta i kostnaderna med ett rimligt belopp.

OBS! Ansökan skall skickas in på förhand, eller senast en månad efter att man gjort ändringen/inköpet.

Om arbetstagararen behöver hjälp av en annan arbetstagarare kan den hjälpande arbetstagararen få ersättning för högst 20 arbetstimmar i månaden, under högst 18 månader. Ersättningen är 20 € i timmen.

Det ekonomiska stödet skall sökas från den TE-byrå som finns i samma område som arbetsplatsen.

Mer information och ansökningsblanketterna:

Gå till www.te-tjanster.fi

- För arbetsgivarare/företagarare
- Hitta medarbetare
- Stöd för rekrytering
- Stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen

EXEMPEL PÅ JUSTERINGAR PÅ ARBETSPLATSEN

- Eget kontorsrum till personen med hörselnedsättning, för att uppnå en tystare arbetsmiljö
- Ljuddämpande lösningar till öppna kontorslandskap, till exempel skärmar, filttassar på stolsben och tätninglistor på dörrar och skåp
- Akustikplattor på väggar eller tak
- Personen med hörselnedsättning kan ges möjlighet att arbeta mera på distans
- Kan arbetsuppgifterna ändras, till exempel gå från klassundervisning till undervisning på nätet?
- Använd mejl eller chatt-program för den interna kommunikationen, istället för telefonsamtal
- Kan kollegorna sköta arbetsuppgifterna som innehåller telefonkommunikation, och personen med hörselnedsättning andra arbetsuppgifter?
- Vissa personer med hörselnedsättning kan behöva arbeta på deltid

”Jag har inte velat gömma att jag inte hör, för att jag är rädd att människor tror att jag är dum i huvudet.”

OBS! Det finns hjälp att få för att komma fram till vilka justeringar som skulle passa bäst för er arbetsplats och er arbetstagare.

Följande personer kan komma till arbetsplatsen och hjälpa med att planera justeringarna:

- Rehabiliteringshandledare från sjukhusen
- Koordinator för frågor om arbetsförmåga (till exempel från arbets- och näringsbyrån)
- Arbetshandledare
- Personal från anpassnings- och rehabiliteringskurser

Lönesubvention

Ifall en person som anställs har en sjukdom eller skada som väsentligt och varaktigt påverkar arbetsförmågan, kan arbetsgivaren ansöka om lönesubvention från TE-byrån. Subventionen är max 50 % av lönekostnaderna, och subventionsperioden är 24 månader i sänder.

Kom ihåg!

- Eko gör det svårare att höra. Om det är möjligt, inred arbetsplatsens väggar och golv med textilier som dämpar ljud och ger kortare efterklangstid
- Det är betydligt lättare att följa med och vara delaktig när materialet finns tillgängligt skriftligt, till exempel vid möten
- Om en person med hörselnedsättning inte svarar, betyder det att hen inte hört. Personen ignorerar dig inte
- Informera nya arbetstagare om hörselskador och vad de kan göra för att underlätta kommunikationen

Mer information:

Gå till www.fpa.fi

→ För arbetsgivare/företagare

→ Hitta medarbetare

→ Sysselsätt med lönesubvention

SÅ HÄR SÖKER ARBETSTAGAREN HJÄLPMEDEL TILL JOBBET FRÅN FPA

- 1 Besök din behandlande läkare, som skriver ett läkarutlåtande B
- 2 Fyll i blankett KU103r som hittas på www.fpa.fi
 - Privatpersoner
 - Rehabilitering
 - Rehabilitering för personer i alla åldrar
 - Yrkesinriktad rehabilitering
 - Så här ansöker
- 3 Skriv ut blanketten
- 4 Skicka in blanketten och läkarutlåtandet till FPA per post. Adressen hittas på www.fpa.fi
 - om FPA
 - Kontakta oss
 - Post till FPA

OBS!

Ansökningsblanketten måste skickas per post, bilagor kan skickas in elektroniskt via Meddelanden i FPA:s e-tjänst.

- 5 Beslutet kan ses i e-tjänsten, och skickas till dig per post
- Från FPA fås så kallade krävande hjälpmedel, till exempel teknisk specialutrustning för att klara av jobbet.

För att få sådana hjälpmedel som inte har anknytning till jobbet, kontakta den offentliga hälso- och sjukvården, till exempel den egna hälsovårdscentralen.

Mer information:

www.fpa.fi

- Privatpersoner
- Rehabilitering
- Rehabilitering för personer i alla åldrar
- Yrkesinriktad rehabilitering
- Hjälpmedel

www.fpa.fi

- Privatpersoner
- Rehabilitering
- Rehabilitering för personer i alla åldrar
- Yrkesinriktad rehabilitering
- Så här ansöker

INTRODUKTION TILL HÖRHJÄLPMEDEL

HÖRAPPARAT

Hörapparaters mikrofoner fångar upp ljud och leder ljudet till örat. Hörapparater klarar av att dämpa starka ljud och förstärka svaga ljud, men hörapparaten klarar inte av att finjustera ljudet lika bra som örat. Hörseln blir inte "normal" med hörapparater.

T-SLINGA

T-slingan är en ledning som installeras under golvet eller golvlistan, till exempel så att den går utmed väggarna i ett rum. I bland annat föreläsningssalar bör det finnas en T-slinga, men det finns också bärbara T-slingor som kan tas med till utrymmen där T-slingan fattas.

Genom att prata i mikrofon förs ljudet via T-slingan till de hörapparaterna som är inställda på s.k. telespoleläge (T-läge). Endast det ljud som kommer från mikrofonen hörs i hörapparaten. I T-läge tar hörapparaten inte in ljud av det som hörs runtomkring, till exempel buller från trafiken.

Ifall man har sin hörapparat inställd på s.k. mikrofon- och telespoleläge (MT-läge) hörs både det som pratas i mikrofonen och alla andra ljud runtomkring i hörapparaten.

INTRODUKTION TILL HÖRHJÄLPMEDEL

KOMMUNIKATOR

Kommunikatorn är en liten dosa som förstärker ljud. Vid till exempel möten kan kommunikatorn sättas mitt på bordet, och då förstärker den ljuden runt bordet. Det här ljudet förs sedan rakt in i hörapparaten via en T-slinga man har runt halsen. Kommunikatorn kan också användas utan hörapparat och fungerar bra som ett första hjälpmedel. Då använder den som behöver förstärkt ljud hörlurar, som är kopplade till kommunikatorn.

VARSEBLIVNINGSSYSTEM

Ett varseblivningssystem består av en sändare till vilken man kan koppla till exempel telefon, brandlarm och dörrklockan. Sändaren kan vara formad på olika sätt, som en dosa eller som ett armband man har runt handleden. Då till exempel telefonen ringer, vibrerar sändaren och en lampa på sändaren blinkar.

Varseblivningssystemet ansöks från socialnämnden.

SKRIVTOLKNING

Skrivtolkning är tolkning från tal till skriven text. Tolken skriver på en dator som den med nedsatt hörsel kan läsa ifrån, eller så kan tolkningstexten visas på en stor duk. Tolken har tystnadsplikt, och texten sparas aldrig.

Skrivtolkningstjänsten ansöks från FPA.

”Livet kom tillbaka när jag fick mina hörhjälpmedel! Glädjen att få arbeta återvände!”

FÖR YTTERLIGARE INFORMATION

Svenska hörsselförbundet
horsel.fi

SVENSKA
HÖRSELFÖRBUNDET